

for Die; jeg troer, at man vel skal erindre, at det er et Arbejde, som man ikke kan gaae til paa staaende Fod. Vel kan man med en vis Lethed udtrykke en Tanke, man har, og vel kan man overgive den til Papiret; men der hører dog adskilligt Mere til for at fremkomme med et Lovarbejde, der griber ind i kirkelige, verbdlige, communale og borgerlige Forhold, at fremkomme med det, saaledes at det passer ind i disse. Vi skulle huse paa, at det foreliggende Lovforslag gjentagende er blevet kaldt en Tidslov, vi skulle da ligeoverfor det erindre, at, naar vor Stemme og Tanke og Tale er forstummet, og man ikke længer kan søge nogen Veiledning hos nogen anden Levende, da skal Loven staae som den eneste Fortolker af sig selv; vi skulle huse paa, hvad en saadan Lovfortolkning har at betyde, og at man maa søge rundt omkring i hele Loven for at see, om den kan passe ind i alle de bestaaende baade kirkelige og verbdlige Forhold. Hvor vanskeligt Udarbejdelsen af en Lov er, derom vidner Fremkomsten af mange Love; det har Fremkomsten og Udarbejdelsen af dette Lovforslag ogsaa vist. Jeg troer derfor, at der er megen Anledning til at spørge, om ikke den Tanke, der er fremkommen i Lovforslaget, vel er egnet til den grundigste Drøftelse og Behandling, men tillige, om Dets Blikket til en saadan nu er kommet, om Tanken har vist sig saa modnet for Rigsdagens samtlige Medlemmer, at de driste sig til at fastholde denne Tanke paa det Grundlag, hvorpaa, og i den Form, hvori den foreligger. — Jeg skal ikke indlade mig paa Enkeltighederne i det foreliggende Lovforslag; det vilde føre for vidt; men jeg troer i alt Fald at turde sige, at, hvis man vil sammenligne det med det Arbejde, der forelaa tidligere, kan man kun beklage, at der igjennem saamegen Drøftelse og saamange Forhandlinger er fremkommet et Arbejde, der efter min Formening saa lidet kan opfordre til en større Tilslutning end det tidligere Lovforslag, at det formeentligt maa synes at staae langt tilbage derfor. — Til disse Bemærkninger skal jeg paa Sagens nuværende Standpunkt indskrænke mig.

Saffner: Det har ligget saare langt fra min Tanke at begjære Ordet i den Sag, som foreligger idag til Behandling her, forbi jeg

fuldkommen har den Følelse og Bevidsthed, at jeg mangler baade Indsigt og Dygtighed til at kunne fremkomme med en eneste Bemærkning, en eneste Anskuelse, som kunde tjene til Veiledning og Oplysning for noget Medlem af Thinget; men Sagen berører Strænge i ethvert Menneskes Indre, som vilkaarligt maae komme i Bevægelse, naar et saadant Spørgsmaal bliver forhandlet, og der er fremkommet Uttringer, som jeg ikke kan lade være efter min Erfaring at modsigte. Det er af flere ærede Talere, og det med en temmelig stor Styrke og Kraft, blevet frembraget, at der i det Hele taget her i Landet ikke føles nogen Trang til at danne Frimenigheder. Jeg skal ikke bestemt sige de ærede Talere imod, naar de paastaar dette; det er muligt, at der ikke mange Steder er en stærk Trang dertil, men, hvad der er efter min Erfaring og efter min inderste Overbeviisning er tilstede paa mange Steder rundt omkring i Landet, er en Tørst efter en anden Sjælesorg end den, der nu bliver Bedkommende tilbeel. Dette Factum ligger for og kan ikke afvises, og det maa føre til, at denne Sag stadigt atter og atter kommer frem. Paa hvilken Maade dette Spørgsmaal skal finde en helbig Løsning, derom drister jeg mig ikke til at have nogen bestemt Mening. Jeg troer, at i denne Retning vilde den størst mulige Frihed være den lykkeligste Løsning. Jeg troer, at, naar man kunde komme derhen — og jeg veed ikke, hvilke Vanskeligheder der skalde stille sig iveien for at naae dette Maal —, at enhver Mand, der var i Bestibelse af de Betingelser, som give Afgang til at kunne blive bestiftet til Præst i Kirken, og som vilde lade sig vie til præstelig Gjerning, blev ordineret og fik Ret til at udøve de præstelige Gjerninger omkring i Landet, vilde det være en Løsning, der ikke vilde medføre overdrevent store Fare, og som vilde tilfredsstille Trangen, hvor denne er tilstede. Jeg troer, at det vilde bevirke en Bækkelse paa mange Steder, og at det mange Steder vilde føre til en Sammenslutning imellem den af Staten bestikede Sjælesørger og hans Menighed, istedetfor at føre til en Afstillelse. Jeg seer heller ingen Fare i, at man giver de Medlemmer af Menigheder omkring i Landet, som slutte sig omkring en saadan Præst, Afgang og